

Roll No.

146/A

Total No. of Questions : 19]

[Total No. of Printed Pages : 7

SS

2037

ਸਲਾਨਾ ਪਰੀਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀ

COMPUTER SCIENCE (Theory)

(Common for Science, Hum., Commerce and Agriculture Groups)

(Punjabi, Hindi and English Versions)

(Evening Session)

Time allowed : Three hours

Maximum marks : 50

(Punjabi Version)

- ਨੋਟ : (i) ਆਪਣੀ ਉੱਤਰ-ਪੱਤਰੀ ਦੇ ਟਾਈਟਲ ਪੰਨੇ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਾ-ਕੋਡ/ਪੇਪਰ-ਕੋਡ ਵਾਲੇ ਖਾਨੇ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਾ-ਕੋਡ/ਪੇਪਰ-ਕੋਡ 146/A ਜ਼ਰੂਰ ਦਰਜ ਕਰੋ ਜੀ ।
- (ii) ਉੱਤਰ-ਪੱਤਰੀ ਲੈਂਦੇ ਹੀ ਇਸ ਦੇ ਪੰਨੇ ਗਿਣ ਕੇ ਦੇਖ ਲਓ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਟਾਈਟਲ ਸਹਿਤ 30 ਪੰਨੇ ਹਨ ਅਤੇ ਠੀਕ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਹਨ ।
- (iii) ਉੱਤਰ-ਪੱਤਰੀ ਵਿੱਚ ਖਾਲੀ ਪੰਨਾ/ਪੰਨੇ ਛੱਡਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੱਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਸ਼ਨ/ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ।
- (iv) ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਚਾਰ ਭਾਗਾਂ (ਭਾਗ-ਓ, ਭਾਗ-ਅ, ਭਾਗ-ੲ ਅਤੇ ਭਾਗ-ਸ) ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਹੋਵੇਗਾ ।
- (v) ਭਾਗ-ਓ ਆਬਜੈਕਟਿਵ ਟਾਈਪ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ 1 ਤੋਂ 6 ਤੱਕ 1-1 ਅੰਕ ਦੇ 6 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੋਣਗੇ ।
- (vi) ਭਾਗ-ਅ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ. 7 ਤੋਂ 12 ਤੱਕ 2-2 ਅੰਕ ਦੇ 6 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੋਣਗੇ ।
- (vii) ਭਾਗ-ੲ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ. 13 ਤੋਂ 17 ਤੱਕ 4-4 ਅੰਕ ਦੇ 5 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੋਣਗੇ ।
- (viii) ਭਾਗ-ਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ. 18 ਤੋਂ 19 ਤੱਕ 6-6 ਅੰਕ ਦੇ 2 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੋਣਗੇ ।
- (ix) ਭਾਗ-ਓ, ਅ, ੲ ਅਤੇ ਭਾਗ-ਸ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਣਗੇ । ਭਾਗ-ਸ ਵਿੱਚ ਅੰਦਰੂਨੀ ਛੋਟ ਹੋਵੇਗੀ ।

ਭਾਗ-ਓ

ਆਬਜੈਕਟਿਵ ਟਾਈਪ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ :

3×1=3

1. ਸੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਿੰਗ ਵਿੱਚ, ਹਰ ਇੱਕ ਸਟੇਟਮੈਂਟ ਕਿਸ ਨਾਲ ਖਤਮ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ?

- (a) semi-colon (;) (b) full-stop (.)
(c) colon (:) (d) comma (,)

2. ਫੰਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਮੁਢਲੀ (ਡੀਫਾਲਟ ਵਾਪਸੀ) ਡਾਟਾ ਟਾਈਪ ਕੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ?

- (a) void (b) int
(c) float (d) char

146/A-SS

[Turn over

(2)

3. ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਕਰਨ ਲਈ PC ਤੇ ਲਗਾਇਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ?

- (a) WWW (b) TCP/IP
(c) Browser (d) URL

ਦੱਸੋ ਸਹੀ ਜਾਂ ਗਲਤ : 3×1=3

4. ਟਾਈਮ ਲਾਈਨ ਵਿਊ ਵਿੱਚ ਕੇਵਲ ਆਡਿਓ ਕਲਿਪ ਹੀ ਰੱਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ।
5. ਵਿੰਡੋ ਮੂਵੀ ਮੋਕਰ ਦੀ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਫਾਈਲ ਦੀ ਐਕਸਟੈਂਸ਼ਨ .mswmm ਹੁੰਦੀ ਹੈ ।
6. ਆਨ ਲਾਈਨ ਬੈਂਕਿੰਗ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਇੱਕ ਖਾਤੇ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਪੈਸੇ ਭੇਜਣਾ ਸੰਭਵ ਹੈ ।

ਭਾਗ-ਅ

ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਲਈ ਉਚਿਤ ਸ਼ਬਦ ਜਾਂ ਪਰਿਣਾਮ ਲਿਖੋ : 6×2=12

7. ਸੀ ਭਾਸ਼ਾ ਕਿਸ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖੀ ਗਈ ਸੀ ?
8. ਇਨਪੁਟ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇਕੋ ਸਮੇਂ ਇੱਕ ਚਿੰਨ੍ਹ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਕਿਹੜਾ ਫੰਕਸ਼ਨ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ?
9. ਉਹ ਫੰਕਸ਼ਨ ਜਿਹੜੇ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਪਹਿਲੇ calling ਫੰਕਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ, ਨੂੰ ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ?
10. ਆਡਿਓ ਜਾਂ ਵੀਡਿਓ ਕਲਿਪਸ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਣ ਲਈ ਕਿਹੜੀ ਕਮਾਂਡ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ?
11. ਉਹ ਕਿਹੜੀ ਟੈਪੋਲੋਜੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰੀ ਨੋਡ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਹੋਰ ਨੋਡਸ ਇੱਕ ਮਾਰਗ ਦੁਆਰਾ ਜੁੜੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ?
12. ਸਾਰੇ ਮੌਜੂਦਾ ਲਾਈਬਰੇਰੀ ਫੰਕਸ਼ਨ ਕਿਹੜੀ ਫਾਈਲ ਵਿੱਚ ਇਕੱਤਰਿਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ?

ਭਾਗ-ਬ

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਲਿਖੋ : 5×4=20

13. ਸਟਰਿੰਗ ਕੀ ਹੈ ?
14. ਫੰਕਸ਼ਨ ਦੇ ਮੁੱਖ ਲਾਭ ਕੀ ਹਨ ?
15. ਵਿੰਡੋ ਮੂਵੀ ਮੋਕਰ ਦੇ ਮੂਵੀ ਟਾਸਕ ਪੇਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੇ-ਕਿਹੜੇ ਆਪਸ਼ਨ ਹਨ ?
16. ਵਰਕਸਪੇਸ ਕੀ ਹੈ ? ਇਸਦੇ ਦੋ ਵਿਊ ਕਿਹੜੇ ਹਨ ?
17. ਲਾਈਬਰੇਰੀ ਫੰਕਸ਼ਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ ।

146/A-SS

ਭਾਗ-ਸ

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਲਿਖੋ :

2×6=12

18. ਨੈੱਟਵਰਕ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ? ਨੈੱਟਵਰਕ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ ।

ਜਾਂ

19. ਨੈੱਟਵਰਕ ਹੱਥ ਕੀ ਹੈ ? ਇਸਦੇ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀ-ਕੀ ਹਨ ?

19. ਸੁਵਿਧਾ ਸੈਂਟਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਉਪਯੋਗਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ ।

ਜਾਂ

ਔਨ-ਲਾਈਨ ਰੇਲਵੇ ਅਤੇ ਹਵਾਈ ਟਿਕਟ ਬੁੱਕ ਕਰਵਾਉਣ ਦੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸੋ ।

(Hindi Version)

ਨੋਟ : (i) अपनी उत्तर-पुस्तिका के मुख्य पृष्ठ पर विषय-कोड/पेपर-कोड वाले खाने में विषय-कोड/पेपर-कोड **146/A** अवश्य लिखें।

(ii) उत्तर-पुस्तिका लेते ही इसके पृष्ठ गिनकर देख लें कि इसमें टाइल सहित 30 पृष्ठ हैं एवं सही क्रम में हैं।

(iii) उत्तर-पुस्तिका में खाली छोड़े गये पृष्ठ/पृष्ठों के पश्चात् हल किये गये प्रश्न/प्रश्नों का मूल्यांकन नहीं किया जायेगा।

(iv) प्रश्न-पत्र चार भागों (भाग-क, भाग-ख, भाग-ग और भाग-घ) में बँटा है।

(v) भाग-क ऑब्जेक्टिव टाइप होगा जिसमें 1 से 6 तक 1-1 अंक के 6 प्रश्न होंगे।

(vi) भाग-ख में प्रश्न सं. 7 से 12 तक 2-2 अंक के 6 प्रश्न होंगे।

(vii) भाग-ग में प्रश्न सं. 13 से 17 तक 4-4 अंक के 5 प्रश्न होंगे।

(viii) भाग-घ में प्रश्न सं. 18 से 19 तक 6-6 अंक के 2 प्रश्न होंगे।

(ix) भाग-क, ख, ग और घ के सारे प्रश्न अनिवार्य हैं। भाग-घ में अन्दरूनी छूट दी गयी है।

भाग-क

ऑब्जेक्टिव टाइप के प्रश्न :

3×1=3

1. सी प्रोग्रामिंग में, हर एक स्टेटमेंट किस के साथ खत्म होती है ?

(a) semi-colon (;)

(b) full-stop (.)

(c) colon (:)

(d) comma (,)

2. फंक्शन में मुख्य (डीफाल्ट रिटर्न) डाटा टाइप क्या होती है ?

(a) void

(b) int

(c) float

(d) char

146/A-SS

[Turn over

3. इन्टरनेट पर पहुँचने के लिए PC पर लगाया जाने वाला सॉफ्टवेयर क्या होता है ?

(a) WWW

(b) TCP/IP

(c) Browser

(d) URL

सही या गलत बताओ :

3×1=3

4. टाइम लाइन व्यू में केवल ऑडियो क्लिप ही रखी जा सकती है।

5. विण्डो मूवी मेकर-की प्रोजेक्ट फाइल की एक्सटेंशन .mswmm होती है।

6. ऑन-लाइन बैंकिंग की मदद से एक खाते में से दूसरे खाते में पैसे भेजना सम्भव है।

भाग-ख

निम्नलिखित के लिए उचित शब्द या परिणाम लिखो :

6×2=12

7. सी भाषा किसके द्वारा लिखी गई थी ?

8. इनपुट के रूप में एक समय में एक चिह्न को पढ़ने के लिए कौन-सा फंक्शन उपयोग किया जाता है ?

9. वह फंक्शन जो हर समय मौजूद होते हैं और पहले calling फंक्शन नहीं होते, को क्या कहते हैं ?

10. ऑडियो या वीडियो क्लिप को अलग-अलग भागों में बाँटने के लिए कौन-सी कमाण्ड उपयोग की जाती है ?

11. वह कौन-सी टोपोलॉजी है, जिसमें केन्द्रीय नोड होती है जो बाकी नोड्स से एक रास्ते द्वारा जुड़ी होती है ?

12. सारे मौजूद लाइब्रेरी फंक्शन कौन-सी फाइल में समूहित होते हैं ?

भाग-ग

निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर लिखो :

5×4=20

13. स्ट्रिंग क्या है ?

14. फंक्शन के मुख्य लाभ क्या हैं ?

15. विण्डो मूवी मेकर के मूवी टास्क पेन में कौन-कौन से ऑप्शन हैं ?

16. वर्कस्पेस क्या है ? इसके दो व्यू कौन से हैं ?

17. लाइब्रेरी फंक्शन की व्याख्या करो।

146/A-SS

(5)

भाग-घ

निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर लिखो :

2×6=12

18. नेटवर्क क्या होता है ? नेटवर्क के प्रकारों की व्याख्या करो।

अथवा

नेटवर्क हब क्या है ? इसके उपयोग क्या हैं ?

19. सुविधा सेन्टर के मुख्य उपयोगों का वर्णन करो।

अथवा

ऑनलाइन रेलवे और हवाई टिकट बुक करवाने के तरीके बताओ।

(English Version)

Note : (i) You must write the subject-code/paper-code **146/A** in the box provided on the title page of your answer-book.

(ii) Make sure that the answer-book contains 30 pages (including title page) and are properly serialized as soon as you receive it.

(iii) Question/s attempted after leaving blank page/s in the answer-book would not be evaluated.

(iv) Question paper is divided into four parts (**Part-A, Part-B, Part-C and Part-D**).

(v) **Part-A** will be objective type in which there will be six questions 1 to 6 of 1 mark each.

(vi) **Part-B** will have 6 questions 7 to 12 of 2 marks each.

(vii) **Part-C** will have 5 questions 13 to 17 of 4 marks each.

(viii) **Part-D** will have 2 questions 18 and 19 of 6 marks each.

(ix) All questions of **Part-A, B, C and D** are compulsory. **Part-D** will have internal choice.

Part-A

Objective type questions :

3×1=3

1. What is the end of every statement in C programming ?

(a) semi-colon (;)

(b) full-stop (.)

(c) colon (:)

(d) comma (,)

146/A-SS

[Turn over

(6)

2. What is the default return data type in function ?
- (a) void (b) int
(c) float (d) char
3. The software that you can install on PC to access the internet is the ?
- (a) WWW (b) TCP/IP
(c) Browser (d) URL

State true or false :

3×1=3

4. Audio clips can only be added in the time line view.
5. The project file in Windows Movie Maker has an extension .mswmm.
6. It is possible to send money from one account to another through online banking.

Part-B

Write the appropriate word or result for the following :

6×2=12

7. By whom C language was written ?
8. Which function is used to read one character at a time as input ?
9. What is the function that always exists and is not first calling function ?
10. Which command is used to divide audio/video clips into different parts ?
11. Which topology consists of a central node that is connected with other nodes by a single path ?
12. Under which file, all library functions available are grouped ?

Part-C

Write the answers of the following questions :

5×4=20

13. What is string ?
14. What are the main advantages of function ?
15. What are the options in movie tasks pane of Windows Movie Maker ?
16. What is a workspace ? What are its two views ?
17. Explain library function.

146/A-SS

(7)

Part-D

Write the answers of the following questions :

2×6=12

18. What is Network ? Explain its types.

or

What is network hub ? What are its uses ?

19. Describe main uses of Suwidha centre.

or

Describe the ways of booking of railway and air ticket on-line.